

יומן החדשות

●●● הבימאי דזירה אקארה, שהיה הטיפוס הצינעוני ביותר בפסטיבל הסרטים בירושלים (אכן, הוא שחם עור ומוצאו מחוף השנהב) גילה שהצנורה האבידג'אנית דומה ביותר למועצה לביקורת הירושלמית — סירטו, פני נשים אפריקאיות היה אסור להצגה כמולדתו במשך שנה, רק משום שמוטר להראות לבנים העושים אהבה, אבל אסור להראות שחורים העושים זאת. רק אצל זרים זה כשר. ומה עושה בימאי כשאין בכלל תעשייה

תסריטאית קתלין סטני קירקס על הירח

והכלהכל מיובא מבחוק, כשהוא ממתין חמש שנים בין סרט לסרט? "הייתי אחראי על תוכניות תרבות לתיירים", אומר אקארה.

ואת מה זה מזכיר? להשיג עזרה להפקת סרטים אפריקאיים תמיד קשה יותר מאשר לממן קניית סרטים מן המערב. פחדים מחופשי הביטוי. אבל כשהסרט זוכה להתקבל בקאן — פיתאום צץ מישוהו כמימסר ומתגאה: הסרט שלנו נבחר לפסטיבל קאן!

●●● טרם הפכה קתלין סטני לתסריטאית ועורכת סרטים, היתה מרצה לאמנות ומנהלת תערוכות במוסיאונים של בודאפשט. כשנישאה לאימרה גיונגושי — הבימאי שיחד עם הפארטנר שלו, בארנה קאבאי, עשה את שלום לך בן, לפי תסריטה של פטני — התחילה להפס את הקשר שבין האמנויות הוויזואלית-הפולסטית לבין אחיותיהן הקולנועיות. לירושלים באה עם סרט תיעודי מוזעזע על הכחרת היהודים הכפרים של הונגריה, סרט שעשו לאחר שבהונגריה היו רבים שהטילו ספק באמת ההיסטורית על תולדות הקהילה היהודית בפרובינציה ההונגרית. כעת עסוקה פטני בעריכת תיעודון נוסף כמינכן ובהכנת סרט חדש של אותה השלישייה, בשם קירקס על הירח, שיוסרט במכסיקו. לסרט יש כמה רבדים העוסקים בצורה ריאליסטית ודמיונית בבעיית המיעוטים, הירועה לנו היטב. בעלת הקירקס היא יהודיה ניצולת-השואה, המטפלת בילד מולאטי, שהוא ההמשך הרעיוני לילד הנוצרי המאומץ כירוש על-ידי הווג היהודי בשלום לך בן.

●●● המפיקה-בימאית ורה בלמון נפגעה עד עומק-נשמה כשמפיק ישראלי הסביר לה את לבטוי ביחס לרכישת סירטה נשיקה אדומה להצגה בישראל.

הסרט, שהוצג גם בפסטיבל הסרטים בברלין והופץ בצרפת בהצלחה קופתית גדולה, מספר על נערה יהודיה שהיתה קומניסטית שרופה, ועל תהליך התפכחותה. המפיק טען באוזניה שטרם יחליט סופית הוא רוצה לנסות את הסרט בהקרנה לנוער. הבימאית, שהתארחה בפסטיבל הסרטים בירושלים, לא חיכתה לראות אם סירטה יימכר, ומיהרה לצרפת לפגישה עם שר-התרבות פרנסואה ליאורטר, שהבטיח לסייע בהפקת סירטה הבא — על מילחמת-אלג'יריה.

צב משוחרר

יומן הצב (לב, תל-אביב, אנגליה) — זבן בחנות-ספרים ומחברת סיפרי-ילדים משתפים פעולה במיבצע נועז לשיחרור צבאים מן האקוואריום שבו הם כלואים, אל המרחבים המתוחים של האוקיינוס האטלנטי. הזבן הוא בן קינגסלי, הסופרת היא גלנדה ג'קסון והתסריטאי הוא הארוולד פינטר, שעבד לצורך הסרט רומאן בריטי באותו שם.

הנתונים מבטיחים, אבל התוצאה מושרת למדי. הבימאי ג'ון אירווי (אלופים) מתייחס לסרט כאילו היה זה תוצר לטלוויזיה, ואכן, אין ספק שהוא היה ראוי יותר למיסגרת של מסך קטן ולאורך של שעה בלבד. כל הטיפול של אירווי הולם את הגישה הזאת: דמויותיו מנותקות מן המציאות הסובבת אותם, הם מתבטלים בתוך הבעיות שלהם, או שנדמה להם כי יש להם, ואם העלילה רומזת לכל מיני השלכות סימליות אפשריות, אין בסרט עצמו כדי להצדיק או לבסס אף אחת מהן.

אפשר היה, לדוגמה, לראות בסיפור הזה משל לכמהית האדם אל החופש, למרצה החוצה מן הכלא שבו נסגר על-ידי העולם המודרני. לצבים זהו האקוואריום, לבני-האדם אלה הם החדים מעופשים קטנים, שבהם הם נחנקים בין שכנים האומללים לא פחות מהם, ומחפשים מיפלט, באותה המידה, מן הבדידות שבה הם נתונים.

גלנדה ג'קסון ובן קינגסלי: מדכא

ומה שיותר על הבד זה הסיפור עצמו. קצת פשטני וקצת מגוחך. קשה להזדהות באמת עם התנועה לשיחרור הצבים. קינגסלי וג'קסון מגישים משחק מודגש מאוד, שלא יהיו ספקות בקשר לחרדותיהם ותיסכוליהם, והחומר הדרמאטי הוא קצת יותר מדי דל לשעה וחצי. מי שאוהב לראות דרמות טלוויזיוניות ימצא כאן משהו דומה להן. מי שמצפה ליותר, לא יבוא על סיפוקו.

צפרדע אומלל

בר 51 (גורדון, תל-אביב, ישראל) — כולם מדברים על קולנוע רלוונטי, והוא מתעקש ללכת בדרכו שלו. בשולי הסחי האנושי, לכבול פנו בביצה האישית שלו ולשוב ולעסוק באותם חריגים חברתיים, שכמותו. אולי.

עמוס גוטמן, בסירטו הארוך הראשון, שב ועסק בטיפוס שבו עסק בסירטו הקצר נועז: הומוסקסואל צעיר מנודה על-ידי הסביבה. בסירטו החדש הזה, ששמו הקודם היה יתומי הסערה (כמובן, מחווה לגריפית) הוא מדבר בשני נגועים, תומאס ומאריאנה: אח ואחות האוהבים זה את זה אהבה אסורה, נואשה, מטריפה, מנדה, מבודדת. תומאס (ג'וליאנו מר) ומאריאנה (סמדר קלצ'ינסקי), הצעירה ממנו, נאלצים לגלות מעייתם אחרי מות אמם מסרטן. הם מגיעים חסרי פרוטה לכרך הטובעני כדי ליפול בזרועותיהם של חפרפרות-שוליים ליליות. תומאס הופך ג'ולו של מארחת מזדקנת, בתיקווה לשמור לו את אחותו לבדו. אבל הקינאה והטירוף קשה על מאריאנה כשאלו, ואחיה משלם את מחיר שיחרורה.

רציתי לעשות מלודרמא אינטליגנטית, שהעשייה הר קולנועית וגם הדיאלוגים יהיו הרבה יותר חכמים מן הסיפור, אמר מעם עמוס גוטמן. כמעט שהלכיה.

העטיפה מעידה על ראייה קולנועית צורנית מגובשת. הרקע

סמדר קלצ'ינסקי ודייוויד וילסון: נגועים בביצה

הדקאדנטי הצינעוני תועדו יפה על-ידי אריאל רושקו, המנהל האמנותי, והצלם יוסי ויין. משהו בין פאסבינדר לפליני, אבל בלי המורשת והשייכות של השניים. תומאס ומאריאנה נשארים תלושים, לא שייכים לשום עולם, קלצ'ינסקי יותר אמינה ומעודנת משהו, מר מאובן לחלוטין. עדה ולרייטל מגישה קוריוז לפעמים אנושי, לפעמים פאתטי, ואלון אבוטבול מגלה עוד גוון של כישרון כ"ארנחווז".

עד בלי פופ

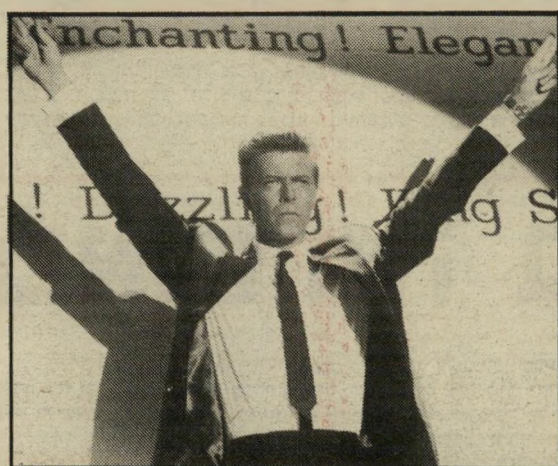

התחלות ראשונות (צפון, תל-אביב, אנגליה) — אחד מכהני הווידיאו-קליפ, ג'וליאן טמפל, התכוון לעשות מחווה לשנות החמישים-שישים ולהווי המיוחד של התקופה באנגליה שקשרה אותו לנצח לעולם-הפופ.

הוא הצליח לרתום למשימה מבצעי להיטים מן השורה הראשונה, כמו דייוויד בואי, שאדה וריי דייוויס, ושחקנים לא מן השורה הראשונה כאדי אוק-גל — שמעלתו העיקרית בכך שהוא נראה כתעתיק ירוק של דייוויד בואי (בלי הכריזמה, הכישרון והאישיות של המודל-להיקו) — ופטסי קנסיט, שנראית כגירסה פחוטה וננסית של אן מארגרט.

הסיפור קשה לחזור עליו. הוא למעשה מין חוט לא עקבי ביותר על איזה ילד טוב, שנערת-חלומותיו חומקת בין אצבעותיו, כשמסביב סוערות מהומות גיזעיות של הניאו-פאשיזם המתעורר בשכונות האלימות של לונדון.

הרבה קשר בין עלילת האהבה לעוללות התקופה — אין. גם כוונתו של טמפל, לערוך הצדעה מוסיקלית נוסטאלגית לתקופה, הולכת לאיבוד בבילוי הרעש והמצלמה המקפצת בעצבנות של טכניקת-ז'ורנל אופיינית, אבל שלא כמו בסירטי-הווידיאו-קליפ, חסר אותו הברק, הדיוק והניקיון

דייוויד בואי: לאן נעלם הסיפור?

המאפיין את סירטוני הווידיאו הקצרים, נקודות-האור הן הרגעים הקצרים של דייוויד בואי, הופעתו של שאדה הקצרה מדי — שניהם הפכו בוודאי לסירטונים שיוצגו בצורה עצמאית בעד פופ ובמישדרים דומים. שאר הסרט? אפשר גם בלעדי.